

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br.126

28.7.2022.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 125. sednice Komisije za žalbe, održane 28.7.2022. godine u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu

Prisutni članovi Komisije: Olivera Milošević, Nadežda Budimović, Vlado Mareš, Dragan Đorđević, Vida Petrović Škero, Jelka Jovanović, Tamara Skrozza, Filip Švarm (umesto Zlatka Čobovića) i Jelena Petković

Odsutni članovi Komisije: Snežana Andrejević i Bojan Cvejić

Ostali prisutni: Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Pavla Antića na testove objavljene na portalu „Alo.rs“
2. Razmatranje žalbe Pavla Antića na tekstove objavljene na portalu „Pink.rs“
3. Razmatranje žalbe Pavla Antića na tekstove objavljene na portalu „Blic.rs“
4. Razmatranje žalbe Miroslava Injca na tekstove objavljene na portalu „Ozonpress“
5. Razmatranje žalbe Zlatka Čobovića na tekstove objavljene na portalima: „Informer.rs“, „Alo.rs“, „Republika.rs“, „Objektiv.rs“ i „Blic.rs“

Sednica je počela minutom ćutanja zbog preminule članice Komisije Zorice Višnjić.

Umesto nje je, odlukom Lokal presa, za novu članicu Komisije izabrana Nadežda Budimović. Odlukom Asocijacije medija na ovoj sednici je, umesto odsutnog Zlatka Čobovića, tu organizaciju predstavljao Filip Švarm.

1.-3. Komisija je vodila objedinjenu raspravu o tri žalbe, budući da je njihov sadržaj bio isti. Podnosilac žalbe je smatrao da je prekršeno više tačaka Kodeksa otkrivanjem identiteta maloletnog deteta i navodnih zlostavljača, prenošenjem isključivo tvrdnji majke i njenog advokata, iako je tužilaštvo već odbacilo krivičnu prijavu. U toku rasprave Tamara Skrozza je ocenila da Kodeks jeste prekršen, ali je posebno ukazala da je odgovor koji je poslala redakcija portala „Alo“ neka vrsta poraza i Saveta za šramu, jer pokazuje totalno

nerazumevanje i novinarskog kodeksa i profesionalne etike uopšte. Tvrdnja da u tekstu nema senzacionalizma jer su doslovno preneli iskaz majke, koja najbolje zna šta je u interesu njenog deteta je prosto neshvatljiva. Dodala je da „Alo“ ipak treba pohvaliti što je odgovorio na žalbu, za razliku od ostala dva medija. Vlado Mareš je rekao da „Blic“ nije prekršio Kodeks, dok će u ostala dva slučaja biti uzdržan jer ne želi da se ogreši o nekoga, a misli da Komisija ne može da utvrdi šta se zaista dogodilo. Naveo je da mu ne smeta brutalnost iskaza žene koja govori o stradanju svog deteta, koja je mogla biti i veća, dok je odgovor socijalne službe bilo „sramota čitati“, te da sve liči da je u ovom slučaju reč o advokatskoj igri, u kojoj treba da se dokaže ko je veštiji. Olivera Milošević se nije saglasila sa ovim, ističući da Komisija ne treba i ne sme da poziva „na veću brutalnost“, već obzira što mediji treba da istražuju ovaj slučaj, jer postoji javni interes. Ali, ovde je reč i o ozbiljnom kršenju pretpostavke nevinosti – krivična prijava je odbačena i mediji bi morali da budu veoma oprezni. Po mišljenju Vide Petrović Škero, svi tekstovi predstavljaju grubo kršenje Kodeksa, ovakavo izveštavanje je već postalo trend i Komisija više ne bi trebalo da bude tolerantna više uopšte. Istakla je da kad je očigledno da je reč o „roditeljskom ratu“, mediji ne smeju da objave sve što im kaže jedan roditelj i da ništa ne provere, ni da li se vodi postupak, ni u kojoj je fazi. Izvesno je da će dete trpeti posledice ovoga. Rekla je da nije saglasna sa predlogom da „Blic“ nije prekršio Kodeks, jer jeste i to neprofesionalnošću, čime su prekršili tačku koja se odnosi na obavezu novinarske pažnje. Dodala je da je senzacionalizam u nekom medijima zaista prešao svaku granicu, kao i da su naslovi u „Blicu“ čisti senzacionalizam, jer to nije jezik koji se koristi da obavesti javnost, već da šokira. Filip Švarn je rekao da je bio sablažnjen ovim tekstovima u kojima nije video nikakav pokušaj da se obradi tema, već samo „senzacionalističku pornografiju“. Nakon rasprave, Komisija je, sa osam glasova za i jednim uzdržanim, odlučila da je portal „Pink.rs“ prekršio tačke 4 i 5 poglavlja I, tačke 3 i 5 poglavlja IV, tačke 1 i 2 poglavlja V i tačku 1 poglavlja VII. Ista odluka doneta je i za portal „Alo.rs“. Sa osam glasova za i jednim protiv odlučeno je da je „Blic.rs“ prekršio tačke 4 i 5 poglavlja I i tačke 1 i 2 poglavlja V.

2. Podnosilac žalbe je tvrdio da mu je potral naneo štetu svojim netačnim pisanjem, zasnovanim samo na tvrdnjama samo jedne strane, koje je dovelo i do uvredljivih komentara i pretnji na društvenim mrežama, pa i fizičkog napada na kuću u kojoj živi. Vlado Mareš je rekao da nema nikakvog prekršaja Kodeksa, da je tekst u redu, a što se tiče komentara čitalaca, mišljenje o javnim izvršiteljima je takvo kakvo je i oni treba da istrpe kritiku. Jelena Petković je nevala da bi ona drugačije obradila ovu temu, ali da ne misli da je tekstom prekršen Kodeks – redakcija nije imala obavezu da danima čeka na odovor izvršitelja, a objavila je i saopštenje koje je naknadno dostavio. Takođe ne misli ni da je prekršeno pravo na privatnost time što je objavljena njegova fotografija, jer se u gradu kome živi, svakako zna ko je on i bez fotografije, jer obavlja javnu funkciju. Kodeks, međutim, jeste prekršen komentarima na Fejsbuk profilu portala, jer je to odgovornost redakcije. Tamara Skrozza je rekla da je saglasana da su izvršitelji nepouzdani, ali nepopularni su i novinari, što nikako ne znači da mediji treba da objavljuju uvrede i pretnje na njihov račun. Filip Švarn je istakao da je teško moderirati komentare na Fejsbuku, kao i da društvene mreže često služe da promovišu govor mržnje i često ih koriste i neke organizacije, a ne samo pojedinci. Ali, mediji ne smeju da dozvole da se sa njihovog profila neko vređa i na se nekome preta. Apsolutno je nedopustivo da se napiše da „izvršitelje treba sve ubiti“ ili nešto slično. Komisija je, potom, sa osam glasova za i jednim protiv odlučila da je komentarima prekršena tačka 6 poglavlja IV. Jednoglasno je zaključeno da tekstovima nije prekršen Kodeks.

3. Član Komisije Zlatko Čobović je u žalbi naveo da su spornim tekstom i naslovom na prvoj strani štampanog izdanja prekršene tačka 1 poglavlja VII, koja se odnosi na obavezu poštovanja privatnosti, dostojanstva i integriteta ljudi o kojima se piše, tačka 1 poglavlja I, jer nije od javnog interesa opisivanje iz druge ruke i neidentifikovanog izvora – šta je ubica radio sa telom ubijenog, a poseban problem je ako su te informacije dobijene iz policije. Posle kraće rasprave, jednoglasno je odlučeno da je podnosilac žalbe u pravu i da su svim tekstovima, odnosno fotografijama prekršene odredbe Kodeksa novinara Srbije, kao i da je iz odgovora redakcije „Alo“ jasno da su se, izveštavajući na ovakav način, rukovodili mogućom zaradom. Na predlog Tamare Skrozze, uz odredbe na koje se podnosilac žalbe žalio dodata je i tačka 5 poglavlja IV koja se odnosi na poštovanje dostojanstva žrtve. Takođe je predloženo i da je „Republika.rs“ Kodeks prekršila i spekulišući o motivima ubistva. Komisija je u odvojenim glasanjima, jednoglasno odlučila da je svih pet medija prekršilo tačku 1 poglavlja I, tačke 4 i 4 poglavlja IV i tačku 1 poglavlja VII, a „Blic.rs“ i „Informer.rs“ i tačku 3 poglavlja IV.

Sednica je završena u 19.15 sati.

Zapisnik vodila

Predsedavajuća

Gordana Novaković

Jelka Jovanović